

Sygn. akt VIII U 2141/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. w Gliwicach

sprawy M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 1 października 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt VIIIU 2141/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 01.10.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu M. C. (C.) prawa do emerytury na podstawie art.184 w związku z art.39 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż ubezpieczony się osiągnął wymaganego obniżonego wieku emerytalnego 61 lat i 6 miesięcy w sytuacji, gdy na dzień 01.01.1999r. udowodnił 7 lat, 11 miesięcy i 23 dni pracy pod ziemią wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (pracy w warunkach szczególnych), co pozwala na obniżenie wieku emerytalnego 65 lat o 3 lata i 6 miesięcy.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z obniżonego wieku po uprzednim zaliczeniu do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 01.12.1986r. do dnia 25.09.1987r. oraz od dnia 02.04.1991r. do dnia 31.07.1991r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy wskazał, iż brak jest podstaw do zaliczenia wnioskowanych przez ubezpieczonego okresów zatrudnienia

do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, gdyż ubezpieczony nie przedłożył stosownego wykazu zjazdów pod ziemią.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony M. C. urodził się w dniu (...) Legitymuje się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym wraz z okresami uzupełniającymi na dzień 01.01.1999r. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w C. od dnia 21.02.1986r. do dnia 31.07.1991r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach:

- od dnia 21.02.1986r. do dnia 30.11.1986r. - młodszego górnika pod ziemią,
- od dnia 01.12.1986r. do dnia 25.09.1987r. - górnika pod ziemią,
- od dnia 26.09.1987r. do dnia 06.09.1989r. - cieśli na powierzchni na budowie w (...),
- od dnia 07.09.1989r. do dnia 01.04.1991r. - górnika pod ziemią,
- od dnia 02.04.1991r. do dnia 31.07.1991r. – nadgórnika.

Przedsiębiorstwo (...) trudniło się wykonywaniem na rzecz kopalń różnego rodzaju robót górniczych w ramach prac zleconych przez kopalnię. W okresie spornym od dnia 01.12.1986r. do dnia 25.09.1987r. ubezpieczony pracował na Kopalni (...) – do maja 1987r., a następnie na Kopalni (...). Wykonywał wówczas pracę pod ziemią: przekopy na chodnikach, drażenie przodków. W kolejnym okresie spornym od dnia 02.04.1991r. do dnia 31.07.1991r. ubezpieczony świadczył pracę na Kopalni (...) na stanowisku nadgórnika i stąd do jego obowiązków należał nadzór nad pracownikami (dozór niższy). W tym celu ubezpieczony pod ziemią nadzorował rejony - obchodził je. Jako dozór wyjeżdżał na powierzchnię ostatni i dopiero potem pisał raporty. Przedsiębiorstwo (...) dostarczało swoim pracownikom do wykonywania prac opisanych powyżej własne prostsze narzędzia, ale kiedy była potrzeba korzystania np. z kombajnów, to były one udostępniane przez kopalnię.

Ubezpieczony w powyższych okresach spornych faktycznie wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Razem z ubezpieczonym w okresie spornym od dnia od dnia 01.12.1986r. do dnia 25.09.1987r. pracował J. M., który zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 23.12.1986r. do dnia 08.06.1992r. na stanowiskach górnika pod ziemią i ślusarza pod ziemią. Organ rentowy przyznał w/w świadkowi prawo do emerytury górniczej od dnia 23.06.2002r. (decyzja z dnia 18.04.2002r.) uwzględniając okres pracy tego świadka od dnia 23.12.1986r. do maja 1988r. jako okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

W kolejnym okresie spornym od dnia 02.04.1991r. do dnia 31.07.1991r. razem z ubezpieczonym pracował W. L., który był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 01.08.1989r. do dnia 31.07.1991r. jako górnik pod ziemią.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 03.10.2001r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1528/01 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie W. L. w przedmiocie przyznania prawa do emerytury górniczej, gdyż w/w nie udowodnił wymaganego do przyznania prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek okresu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Niemniej jednak w uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd wskazał, iż zasadnym jest zaliczenie do stażu pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią całego okresu zatrudnienia tegoż świadka w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku górnika pod ziemią (jw.).

Okręgowy Urząd Górniczy w C. zaliczył Przedsiębiorstwo (...) do odpowiednika zakładów podziemnych – rodzaj zakłady podziemne górnictwa węglowego. Na podstawie takiego zaliczenia w/w Przedsiębiorstwo było uprawnione do prowadzenia robót górniczych na dole kopalń.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego dotyczących ubezpieczonego, akt osobowych ubezpieczonego, akt tut. Sądu o sygn. VIII U 1528/01, akt emerytalnych świadka J. M., miesięcznych wykazu zjazdów pod ziemię pracowników Przedsiębiorstwa (...), zeznań świadków W. L. i J. M. oraz zeznań ubezpieczonego (rozprawy z dnia 07.03.2016r. czas 00:14:00 – 00:39:02, z dnia 21.04.2016r. czas 00:07:39 – 00:17:34).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków oraz ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, szczegółowe, logiczne, zasadniczo zgodne ze sobą, korespondujące z treścią powołanej w sprawie dokumentacji. Świadkowie byli współpracownikami ubezpieczonego w okresach spornych i stąd niewątpliwie dysponowali szczegółową wiedzą co do faktycznie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego M. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia przesłanki prawa do emerytury z obniżonego wieku o jakiej mowa w art.184 w związku z art.39 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748), zwanej dalej ustawą.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, to jest 01.01.1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych, przez które należy rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.), do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, czyli wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Stosownie do ust.2 tego przepisu, emerytura, o której mowa w ust.1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Po myśli art. 39 ustawy ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 01.01.1949r. spełniającemu warunek określony w art.27 ust.1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art.50a ustawy, który ma co najmniej 5 lat:

- 1) pracy górniczej, o której mowa w art.50c ust.1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- 2) pracy górniczej, o której mowa w art.50c ust.1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki – wiek emerytalny, o którym mowa w art.27 ust.2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Zgodnie z art.50c ust.1 pkt 2 ustawy za prace górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią i przy głębianiu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 19.05.2015r. (sygn. akt III AUa 585/14, LEX nr 1754169) zajął stanowisko, które tut. Sąd również podziela, iż z powołanego art.184 ust.1 ustawy wynika, iż w przypadku

ubezpieczonego, którego wiek emerytalny podlega obniżeniu w oparciu o art.39 ustawy, warunkiem nabycia prawa do emerytury jest legitymowanie się na dzień 01.01.1999r. r. okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze określonym przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. Z mocy §4 ust.1 tegoż rozporządzenia wymagany okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 15 lat, przy czym do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach zalicza się także okresy pracy górniczej.

Zdaniem Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwala na przyjęcie, iż ubezpieczony w okresach spornego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 01.12.1986r. do dnia 25.09.1987r. oraz od dnia 02.04.1991r. do dnia 31.07.1991r. faktycznie wykonywał pracę pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższe wynika z wiarygodnych zeznań świadków i ubezpieczonego. Sąd miał na uwadze także fakt, iż świadkom w niniejszej sprawie, a mianowicie W. L. i J. M. równorzędne okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), kiedy wykonywali on pracę na podobnych stanowiskach co ubezpieczony, zostały uznane za pracę górniczą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią odpowiednio przez organ rentowy w przypadku świadka J. M. oraz przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w przypadku świadka W. L. (uzasadnienie wyroku z dnia 03.10.2001r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1528/01).

Pomimo zaliczenia powołanych powyżej okresów spornych do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią uznanej przez organ rentowy/okresów pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony nie posiada jednak wymaganych do przyznania dochodzonego świadczenia 15 lat takiej pracy - pracy w warunkach szczególnych na dzień 01.01.1999r., a jedynie niewiele ponad 9 lat.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, iż w powołanym wcześniej wyroku z dnia 19.05.2015r. Sąd Apelacyjny w Katowicach podał również, iż mimo, że art.39 ustawy przewiduje obniżenie o 6 miesięcy za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wieku emerytalnego, wykładnia celowościowa i systemowa tego przepisu, nie może być dokonywana z pominięciem faktu, iż wskutek zmiany z dniem 01.01.2013r. treści art.24 ustawy, regulującego warunki nabywania prawa do emerytury przez ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948r., a także art.27 określającego zasady nabywania prawa do emerytury przez ubezpieczonych urodzonych przed dniem 01.01.1949r., nastąpiło stopniowe podwyższenie i zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 67 lat, obowiązującego do dnia 31.12.2012r. różnicowanego wieku emerytalnego, w zależności od płci ubezpieczonego. Stąd w przypadku ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948r. podlegający obniżeniu wiek emerytalny ustalany winien być według wieku, o którym mowa w art.24 ust.1a i 1b.

Dla mężczyzn urodzonych po dniu 30.09.1953r., do których zalicza się ubezpieczony urodzony w dniu (...) wiek ten wynosi 67 lat (art.24 ust.1b pkt 20 ustawy).

W przypadku ubezpieczonego łączny okres pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynosi niewiele ponad 9 lat, co pozwala na obniżenie wieku emerytalnego wynoszącego 67 lat o 4,5 roku, to jest do wieku 62,5 lat. Wiek tego ubezpieczonego jednak obecnie nie osiągnął.

Mając powyższe na uwadze, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań, Sąd stwierdził, iż ubezpieczony nie spełnia wszystkich koniecznych przesłanek prawa do dochodzonego świadczenia i stąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

(-) SSR del. Renata Stańczak